

Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu v Praze

Katedra: Kabinet pedagogických praxí

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Pavel Tilinger, CSc.

Oponent: Mgr. Alena Lejčarová

Jméno autora práce: Marek Dostál

Název práce: Pohled do budoucnosti tělesné výchovy jako předmětu vyučovaného na základních školách

Posudek oponenta práce

Práce je určitým pokusem o pohled do budoucnosti tělesné výchovy vyučované na základních školách. Má empirický charakter a svým rozsahem (v podstatě 48 stran textu a 4 strany příloh) a počtem použitých literárních zdrojů (24) spíše splňuje požadavky na bakalářskou než magisterskou práci.

Výběr problematiky jistě pramení z hlubšího zájmu autora jakožto učitele tělesné výchovy na základní škole a tedy i z jeho praktických zkušeností. Musím ocenit originalitu tématu, neboť budoucnost tohoto předmětu nahlížená očima samotných pedagogů je jistě problematikou neotřelou a zajímavou, avšak domnívám se, že autor si stanovil příliš náročné cíle, tj. vytvořit prognózu vývoje tělesné výchovy vyučovaného na základních školách v období let 2005 – 2010 a zároveň zpracovat historický přehled vývoje tohoto předmětu až do současnosti. To se pak přirozeně odráží i v kvalitě práce.

Název práce zcela nekoresponduje s jejím obsahem. V teoretické části je příliš mnoho místa věnovaného historii tělesné výchovy (a to nejen na našem území), což si však autor vytkl za jeden z cílů práce (viz výše). Pokud by měl ale opravdu tento cíl splnit, bylo by potřeba se přehledem vývoje tělesné výchovy zabývat mnohem důkladněji a použít velké množství literárních zdrojů. Práci by jistě prospěly a zároveň obohatily zahraniční prameny, které ovšem chybějí – autor neuvádí ani jeden odkaz na cizojazyčný zdroj. Popis současného stavu tělesné výchovy, jenž autor, jak sám v závěrech zmiňuje, považuje za jeden z nejdůležitějších úkolů práce, je však uveden pouze na cca dvou stranách.

V kapitole „Přehled poznatků“ (správněji však Přehled dosavadních poznatků) se autor opírá jen o zdroje z posledního desetiletí, hlouběji do minulosti nejde – to je určitě na škodu.

V závěrečné části této kapitoly pak najednou opouští problematiku tělesné výchovy a přechází ke sportu – ovšem mezi sportem a tělesnou výchovou jsou určité rozdíly.

V kapitole 3 „Cíle práce a výzkumné otázky“ jsou definovány cíle práce a úkoly, jež ovšem nebyly zcela splněny. Výzkumné otázky postrádám. Naopak je zde nastíněn jakýsi pokus o formulaci hypotéz, které by si ovšem zasloužily vyhrazené místo. Autorův výrok „Výzkumem chci potvrdit fakt, že tělesná výchova bude i nadále povinným vyučovacím předmětem na ZŠ“ je extrémně odvážný a naprosto zavádějící. Jak může názor 87 vybraných pedagogů z jihomoravského kraje potvrdit to, zda bude tělesná výchova nadále povinným předmětem na základních školách?

Zvolená metoda neodpovídá stanoveným cílům práce. Autorem vytvořený dotazník sleduje spíše názory pedagogů na vývoj tělesné výchovy, na jejichž základě ovšem není možné vytvořit prognózu tělesné výchovy na příštích pět let. To patrně naráží na autorovy nedostatečné znalosti z oblasti prognostických postupů a metod a ani v seznamu použité literatury není uvedena jediná metodologická publikace. Autor se vůbec nezmiňuje o omezení

práce z hlediska území, kde byl výzkum prováděn, a automaticky vztahuje zjištěné výsledky na všechny učitele tělesné výchovy základních škol v celé republice, což vyplývá z názvu práce. Pokud by šlo skutečně o prognózu, týkala by se tedy jen tělesné výchovy vyučované na základních školách v jihomoravském kraji? Dále se v žádném případě nejednalo o prostý náhodný výběr, nýbrž šlo o vyčerpávající šetření na těch základních školách v jihomoravském kraji, které byly připojeny na internet.

Graficky jsou výsledky vhodně interpretovány, u tabulek bych však volila jiné zpracování; záhlaví není dostatečně srozumitelné, legenda by měla být pod tabulkou. V Tab. 2, následném komentáři a na str. 41 je nesprávně použito spojení „návik pohybových schopností a rozvíjení pohybových dovedností“. Stejně tak musím autora upozornit na možnou záměnu „N“ a „n“ v záhlaví některých tabulek – z hlediska metodologického mají tato označení rozdílný význam. Určitý nedostatek shledávám v diskusi, kde bych očekávala hlubší interpretaci výsledků ve vztahu k dosavadním poznatkům v dané oblasti.

Z hlediska formálního je práce členěna do 6 očíslovaných kapitol, avšak nechápu autorův záměr, proč nepřiradil číselné označení „Úvodu“ a „Závěrům“, které tvoří povinnou část jakékoliv práce odborného charakteru. Rovněž typ písma v názvech jednotlivých kapitol a subkapitol by se neměl odlišovat od typu písma používaného v textu celé práce, podobně tak v grafech a tabulkách, které navíc nejsou jednotné. Poslední odstavec „Úvodu“ je vyjádřen v budoucím čase, avšak vzhledem k tomu, že výzkum a vůbec celá práce je již dokončena, měl by být správně použit minulý čas. V textu se vyskytují zkratky, aniž by je autor předem vysvětlil (např. ČR, SR, TV, ZŠ, NDR, SRN, ČOV, ČOS, KSČ). Jinak práce působí celkově přehledným a upraveným dojmem, po stylistické stránce je čtivá. Na škodu jsou však některé prohřešky proti gramatickým pravidlům českého jazyka – zejména interpunkce a psaní malých a velkých písmen. Občas se vyskytují i typografické chyby.

Nedostatky se objevují i v citování literatury, a to jak v textu, tak v samotném seznamu použité literatury. V kapitole „Přehled poznatků“ autor zmiňuje dva zákony, u nichž ovšem neuvádí čísla a v seznamu literatury nejsou ani citovány. Na str. 11 v posledním odstavci se odvolává na „další obdobné studie“, ale bohužel je přesně nekonkretizuje; obdobně i na str. 41. Na str. 12 pak odkazuje na Slepíčku et al. (2002), ovšem ze seznamu literatury není jasné, kterou publikaci má na mysli. Podobně u odkazu Slepíčka (2002). Na str. 27 jsou dokonce uvedeny procentuální údaje (!), aniž by tu autor odkazoval na zdroj, z něhož čerpal. Na str. 38 hovoří o časopisu „Školní sport“, v seznamu literatury však opět chybí.

I přes uvedené výhrady doporučuji diplomovou práci k obhajobě.

Navrhované hodnocení: **dobře**

K obhajobě kromě zodpovězení sporných bodů uvedených výše navrhuji následující témata a otázky:

1. Za jeden z cílů práce jste si stanovil, že vytvoříte prognózu vývoje tělesné výchovy vyučované na základních školách v období 2005 – 2010. Proč jste si zvolil „prognózu“ právě na pětileté období? V dotazníku o časovém horizontu se vůbec nezmiňujete.
2. V subkapitole 4.2 udáváte, že výsledný soubor tvořili ze 79% aprobovaní učitelé, zbytek byli učitelé neaprobovaní. Jaké vzdělání tedy měli?

3. Pokud bylo v dotazníku v nabídce odpovědí „jiné“, doplňovali respondenti slovně odpověď? Pokud ano, proč tyto odpovědi neuvádíte.
4. Na str. 36 interpretujete malý počet odpovědí na téma prožitkovosti tělesné výchovy a návrhu na její zdůraznění jako nepochopení zadání otázky. Myslíte si skutečně, že je to pravý důvod?

V Praze dne 27.4. 2006

Mgr. Alena Lejčarová